

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Alexandra Švarcová

Název práce: Transnacionalismus Řeků žijících v Praze

Oponoval *Mgr. Lukáš Hanus*

1. CÍL PRÁCE (*uvedte, do jaké míry byl naplněn*):

Cílem bakalářské práce jest vysledovat „jak silný vztah mají účastníci řecké diaspory (v ČR, poznámka oponenta) a jejich potomci ke své zemi původu, zda si uchovávají svou etnickou identitu, zda se pokládají za Řeky či se cítí býti Čechy. Bude mě zajímat, zda udržují kontakty s mateřskou zemí a jak silné a časté tyto vztahy jsou.“ (str. 2-3), a dále „zda Řekové udržují a vytvářejí rodinné a jiné formy sociálních vztahů napříč hranicemi národních států“ (str. 32). Nutno zkraje podotknout, že celá práce trpí přemírou různých cílů, které není schopna v takovémto formátu postihnout. Druhým zásadním faktorem ne zcela uspokojivého dosažení těchto cílů bylo dosažení odpovědi pomocí terénního výzkumu. Ten svojí formou a mocností není příliš přesvědčivý. Terénní výzkum je ovšem v případě této jinak vynikající práce spíše nadbytečnou součástí, která mírně kazí celkový dojem z práce. Cíle proto byly naplněny, ale silnější část závěrů pramení z rešeršní činnosti autorky, analýzy existujících tištěných a dalších zdrojů, a šetřením mezi „stakeholdery“. V práci jsou v omezené míře postiženy proporce transnacionálních vztahů, které se autorka snažila nalézt. Lze se zde také v bohaté míře dočíst o mechanismech udržování etnické či národní identity, a to z mnoha úhlů. Dá se konstatovat, že cíle byly naplněny.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

První část práce se týká vymezení teoretického rámce transnacionalismu, historie vývoje tohoto proudu a definování pole transnacionální antropologie. Tato část práce je brilantní. Jazykově skvěle napsaná, čtivá a co do problematiky vyčerpávající. Autorka přesvědčivě aplikuje přístupy zásadních teoretiků transnacionální antropologie a dalších relevantních autorů. Z textu je znát pochopení tématiky a skvělá orientace na poli nacionalismu, diasporických kritik, multikulturalismu a již zmíněného transnacionalismu. V teoretické části je práce bezchybná a dokonce obsahuje několik skvělých syntéz. V této podobě je v publikační kvalitě. Seznam literatury je široký, obsahuje skutečně vlivné práce, polovina textů je v anglickém jazyce. Výběr česky psané literatury k danému tématu je také velmi zdařilý. Práce je teoreticky velmi náročná, a znalost spojených tématik je u bakalářského studenta na vysoké úrovni. Na celé práci je vidět osobní přístup autorky k tématu (např. str. 28).

Slabší stránkou práce je její praktická část. Co se týče uvedení do historie řecké diaspory v ČSSR a pozdějších státních útvarech na jejím území, nemám k práci kritické poznámky. Terénní výzkum ovšem trpí vágním definováním vzorku, který neinklinuje k reprezentativnosti. Autorka buď neměla na výzkum dostatek času či možností, proto se rozhodla k dotazníkovému šetření s otevřenými otázkami. Tomuto rozhodnutí v práci nepředchází vysvětlení, proč si vybrala tuto techniku, ani zhodnocení vhodnosti právě dotazníkového šetření s otevřenými otázkami. Je skoro nepochopitelné, že práce v příloze neobsahuje vzor dotazníku, který autorka práce šířila mezi svými respondenty, ani v textu není uveden seznam položených otázek. Mohl by v leccems dotvořit obrázek o uvedených zjištěních. Navrátilších se dotazníků bylo 32 kusů. Jelikož práce vzor dotazníku neobsahuje, je zobecnitelnost

tvrzení v závěrečné analytické části velmi sporná (str. 36, 38). Utváření transnacionálního sociálního pole je velmi složitý proces, o čemž se mohla autorka přesvědčit z prostudovaných a citovaných knih, jež má v seznamu literatury. Veškeré procesy kulturní hybridizace či kreolizace jde jen těžko postihnout z dotazníku šířeného elektronickou cestou. Navíc shrnutí výstupů z „terénního“ šetření zabírá proporcčně nepřiměřeně malou část práce. Terénní výzkum je zde, dle mého názoru, zcela nadbytečný a pouze kazí dojem z jinak kvalitní a dobře napsané práce.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Práce má elegantní jazykový projev, kterým se autorce podařilo vysvětlit i velmi komplikované termíny koncepce. Citace jsou v pořádku, seznam literatury je bohatý. Grafická úprava bez závad. Členění kapitol je klasické. Teoretické koncepce jsou následovány historickou exkurzí do tématu, následuje metodologická část, analýza a závěr.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Většinu připomínek jsem postihl v předchozích statích. Autorka vypracovala velmi silný teoreticko-interpretativní materiál, který aplikovala na zvolené téma. V tomto případě naplnila, co si předsevzala. Konkrétní zjištění mají ovšem velmi malou váhu. Práce přesahuje v teoretické části svou kvalitou formát bakalářské závěrečné práce. Kdyby autorka měla více materiálu ke zpracování, jistě by vznikla inspirativní stať. Práci hodnotím velmi pozitivně. Autorka by ovšem měla obhájit především metodologickou část práce. Pokud se jí to podaří, navrhuji nejlepší možné hodnocení.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

Proč se domníváte, že transnacionální adaptace na prostředí hostitelského státu stojí konceptuálně mezi asimilačním přístupem a multikulturalismem?

Je udržení původní identity v prostorové distanci nutně spojeno s rozvojem transnacionálních vztahů s domovinou, a proč?

Jaké okolnosti Vás vedli k rozhodnutí využít dotazníkové šetření, a jak jeho použití reflektujete?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Pokud se autorce podaří přesvědčivě vysvětlit otázky výše, pak navrhuji hodnocení výborně.

Datum: 27.5.2013

Podpis: Mgr. Lukáš Hanus

Stvrzuji, že autorem posudku je Mgr. Lukáš Hanus.

27.5.2013

Doc. Petr Lozoviuk, Ph.D.

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie